

ZELEI MIKLÓS

Glamour

■ 1993. január 1-jén Szlovákia a világtúrtól vált el. Még Afganisztán is járt ott. És egy olyan bábállam, amilyen a Német Demokratikus Köztársaság volt, már örökre a német birodalom tábornoki csillaga fölöttünk. Ragyogj, ragyogj, Sigmund Jähn! A kubai Arnaldo Tamayo Méndez is fenn világít. Egy vietnami. Bolgár, német, szír, román, lengyel... A bajkeverő magyarok is!

Szlovák úrhajós?

Nincs.

Az újesztendő reggelén Vladimír Mináč szomorúan néz ki a *Matica slovenská* ablakán:

– Itt van Szlovákia. De hol a végtelen? Soha nem tudunk már egy szlovák gróftól kilőni az űrbe?

Akit a szovjet Interkozmosz a prágai tavasz eltiprása tizedik évfordulójának tiszteletére röpített föl, Vladimír Remek, a derék úrhajós szükségszerűen cseh. Ahogyan Švejk is. Ott is született Remek České Budějovicében. Ő is föllendítette a hadirepülést. De ellentétben elődjével, Švejjel, Remek nemcsak a fel-, hanem a leszálláshoz is ért.

– Szálljon föl Csehországban, szálljon le Szlovákiában: reszlovakizáljon! – Vladimír Mečiar, az új ország első miniszterelnöke 1993. újév napján azonnal fölkinálja a lehetőséget Remeknek.

Ebből hogy vágjam ki magam, gondolkodik Remek. Új korszak, demokratikus válasz kell. Én meg hadd menjek Moszkvába. Brüsszelbe. Mindenhová, csak Szlovákiába nem. Majd, ha Csehszlovákia újraegyesül, újra lesz világűrük nekik is.

– Verejnost' proti násiliju?! – fennhézajzik a cseh vitéz. – A reszlovakizálás erőszakkal ment végbe, Mečiar úr. Ön pedig a Nyilvánosság az Erőszak Ellen embe-re. Újsütetű demokráciánkban ezt nem tehetjük.

– Dehogynem – húzza meg a vállát Mečiar. – Ennél sokkal többet is! – és kacsint. – A második Szlovák Köztársaság kormánya cserébe óriási gazdasági lehetőségeket kínál önnek, Remek úr. Akkora területeket privatizálhat a Holdon, amekkorákat csak bír! És azonnal telekkönyvezzük a nevére. Vladimír Remek az első szlovák, akinek a Holdon telkei vannak!

De az úrhajósoknak már nyoma sincs.

Ott se volt?

– Párizs. Bartolomej Vlk! Ez a megoldás. Pod'me! – meglendül Mečiar fantáziája.

A francia miniszterelnöki hivatal homokszínű falai között, Édouard Balladur pezsgőspoharainak európai glamourjában, percekkel a magyar-szlovák alapszerződés aláírása előtt, Juraj Schenk szlovák külügyminiszter váratlanul egy jegyzéket nyom az alkoholos befolyásoltság alatt álló Horn Gyula kezébe, s rögtön faképnél hagyja a meglepett magyar miniszterelnököt:

Kiegészítés a Magyarország–Szlovákia közötti jószomszédi kapcsolatokról és a baráti együttműködésről szóló szerződéshez

A kölcsönös technológiai korszerűsítés céljából az alapszerződés aláírását követő 24 órán belül a Szlovák Köztársaság légiereje dandártábornoki rendfokozatban múltjával együtt átveszi Bartolomej Vlk úrhajóst. A jószomszedság követelményeinek eleget téve a magyar szerződő fél az átvételkor Bartolomej Vlk személyi adatait törli a magyar állami, iskolai és egyházi anyakönyvekből, dokumentumokból. Katonai pályafutásának teljes iratanyagát megsemmisíti, és a Magyar Távirati Irodában, valamint az írott sajtóban bezúzza, az elektronikus sajtóban törli a Bartolomej Vlkre vonatkozó híryanagot. Egyúttal a hivatalos gratulációt, amelyet Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára és Lázár György, a Magyar Népköztársaság minisztertanácsának elnöke 1980. május 26-án, Bartolomej Vlk ürrepülése alkalmából intézett a szlovák kormányhoz, az összes eredeti példányban átadja a szlovák szerződő félnek. Bartolomej Vlk, a Szlovák Köztársaság Hőse Valerij Kubaszov társaként 7 napot, 20 órát és 45 percet töltött a világűrben.

A szlovák légierő parancsnokai a következő napon hatalmas médiakísérettel jelennek meg az oroszvári határátkelőnél.

Érkezik Bartolomej Vlk.

A szlovák úrhajós.

Jelen van a teljes haderő képviselője. A szárazföldi egységek parancsnokai. Teljes díszben a haditengerészet admirálisa. Felsőszakozott a díszszázad. A Pózsonyba vezető út szélén iskolások, dolgozók talpig mosolyban, ünneplőben, kezükben zászló, várják, hogy integethessenek. Az emelvényen beállt a Vág menti folklór táncsoport, a zenészek tartják a fujarát, emelik a hegedűt.

De néma csönd.

A túlsó, rajkai oldalon semmi.

Pántlikás borosüvegeit emelgetve egy lakodalmas menet utóvédje dülöngél az útra:

*Utcára nyílik a kocsmajtó,
Kihallatszik belőle a szép muzsikaszó,
Sört ide, bort ide, te szép barna lány, az anyád!
Hadd mulatom ki magam igazán!*

A szlovák média felháborodva számol be a botrányos esetről. A beszámolót a német, a svájci, a francia sajtó azonnal átveszi, brit lapok is foglalkoznak vele, még a *New York Times* is közöl egy cikket arról, hogy a szerződésen még meg se száradt a tinta, Budapest máris felrúgta. A magyar szerződő fél megszegte Szlovákiával szembeni kötelezettségét!

A magyarok azt állítják, hogy nincs ilyen nevű úrhajósuk.

Hahaha, kacagnak a német lapok. Mindig a magyarok. Az ossikat is ők hozták a nyakunkra, sopánkodik olvasói levélben Katharina Blum.

A legjobbkor szólal meg a telefon: Romániában, Újaradon van Skultéty László, a nyolcvanegy évet szolgált huszár zászlótartó. Huszonkét hadjáratban harcolt vitézül, de már 1831 óta nem fizet lakbért. Vigyék haza! A hír Robert Fico miniszterelnök asztaláig jut, a gondolat rögtön megfogyan: lesz szlovák úrhajós!

A bukaresti szlovák nagykövet, a román hadsereg tábornoka, az újaradi plébános, városi és megyei notabilitások adnak díszőrséget a Marosvásárhely–Arad között cirkáló Ioan Axente Sever atommeghajtású folyami repülőgép-anyahajó fedélzetén az aradi hadi kikötőben a szlovák felségjelű katonai repülőgép mellett. Skultéty zászlótartóra várnak. Jöttek szlovákok, románok, „de egy magyar sem egy magyar elé”.

A hegyesmajtényi űrrepülőtéren a holdrakéta kilövésre kész. Visszaszámlálás.

10.

9.

8.

7.

.

.

.

Skultéty Lászlónak országgyarapító rakományt kell a Holdon elhelyeznie: a szlovák határkövet. Ahol a szlovák határkövet leteszik, ott térben és időben visszamenőleg kifejlődik Szlovákia történelme.

Magyarországon senkit se izgat Skultéty zászlótartó besorozása a szlovák hadseregbe. De alvászavarban szenvedő falusiak hallják, ahogy éjjélkor vonat áll meg a falujukban, olyan településeken is, ahol nincs vasút. A mozdony sípol, az emberek, akiket Csehszlovákiából erőszakkal telepítettek ki, fölkelnek a temetőből, fölszállnak a vonatra, fekete zsákot, foszlott, fekete kosarat visznek magukkal, a fejfát, a sírkövet. Mind a száztízezren mennek vissza. Amire ráfekszünk, az is a mi földünk, és énekelnek:

*Szántani kék, tavasz vagyon,
A kisségem széjjel vagyon.
Ekém szarva Szarvason van,
Ekém rúdja Gödöllőn van.*

*Szántóvasam Vasadon van,
Az alfaja Albáron van,
A bifaja Békésen van,
Csoroszlyám a kovácsnál van.*

*A bérésém a Bánátba,
A baltája a Bácskába...*

Fedélzetén Skultéty Lászlóval és a szlovák határkövel a rakéta nem érkezik meg a Holdra. Fellövése után nem sokkal a Downing Street 10. elé zuhan. A zuhanás után Skultéty László újaradi sírját újra megbontva találják. A zászlótartó visszafeküdt?

A határkő azonban a Downing Streeten maradt. Londont azóta Štúrovónak hívják. A turisták imádják a várost. Láttad már a Buckingham-palotát Štúrovóban?

Ki ne hagyj!